

Ημερίδα για την Πρόληψη του Καρκίνου και Προαγωγή της Δημόσιας Υγείας: από το Ε.Α.Ν. στο τώρα

Αθήνα, 1 Φεβρουαρίου 2012. Την 1η Φεβρουαρίου στο Αμφιθέατρο του νέου κτηρίου του ΥΥΚΑ πραγματοποιήθηκε ημερίδα με θέμα, «Πρόληψη του Καρκίνου και Προαγωγή της Δημόσιας Υγείας: από το Ε.Α.Ν στο τώρα» όπου παρουσιάστηκε το Εθνικό Αρχείο Νεοπλασιών και ο Προσυμπτωματικός Έλεγχος του Καρκίνου. Παράλληλα, πραγματοποιήθηκαν 2 εκπαιδευτικά εργαστήρια, το πρώτο με θέμα την παρουσίαση του τρόπου καταγραφής των νεοπλασιών στην Ελλάδα και το δεύτερο με θέμα το Πρόγραμμα Προσυμπτωματικού Πληθυσμιακού ελέγχου (ΠΠΕ) για τον τράχηλο της μήτρας.

Είναι ευρέως γνωστό ότι ο καρκίνος αποτελεί μείζον πρόβλημα Δημόσιας Υγείας στη χώρα μας και μία από τις κύριες αιτίες θανάτου, όπως και παγκοσμίως. Στην Ευρώπη, υπολογίζεται ότι μέχρι το 2020, 3,4 εκατ. Ευρωπαίοι θα διαγνωσθούν με καρκίνο, ενώ πάνω από 2,1 εκατ. θα πεθάνουν. Όπως δείχνουν οι εκτιμήσεις 1 στους 3 Ευρωπαίους θα αναπτύξει καρκίνο στη διάρκεια της ζωής του ενώ 1 στους 4 θα πεθάνει από τη νόσο. Στην Ελλάδα, σύμφωνα με τελευταίες εκτιμήσεις του IARC (International Agency for Research on Cancer), διαγιγνώσκονται σχεδόν 37.000 νέες περιπτώσεις καρκίνου ετησίως ενώ οι θάνατοι από καρκίνο υπολογίζονται σε 24.000 ετησίως. Κατόπιν αυτής της διαπίστωσης, η εκδήλωση ήρθε να εμπλουτίσει σε γνώσεις και σε «καλές πρακτικές» στηριζόμενη σε επιστημονικές τοποθετήσεις αλλά και παραδείγματα διοίκησης από τοπικούς φορείς και λειτουργούς της Υγείας.

Χαιρετισμό εκ μέρους του Υπουργείου απηύθυνε ο Γενικός Γραμματέας Δημόσιας Υγείας, Αντώνης Δημόπουλος. Ο κύριος Δημόπουλος αναφέρθηκε στη μεγάλη σημασία της ανάπτυξης του Ε.Α.Ν. σε σχέση με την προαγωγή υγείας, το οποίο έχει θεσμοθετηθεί από το 2008 με συγχρηματοδότηση του ΕΣΠΑ, βρίσκεται σε πολύ καλό δρόμο. Επίσης, επιβεβαίωσε για άλλη μια φορά ότι στόχος της δημόσιας υγείας είναι να συστηματοποιηθεί η πρόληψη σε εθνικό επίπεδο, όπως έγινε με το Πρόγραμμα για τον προσυμπτωματικό έλεγχο του καρκίνου του τραχήλου, ενώ ξεκινάει σύντομα το πρόγραμμα για τον μαστό. Τέλος, ιδιαίτερη αναφορά έγινε στον ρόλο του ΕΟΠΥΥ στον προσυμπτωματικό έλεγχο και την προάσπιση της υγείας. Κατόπιν, τον λόγο πήρε η Πρόεδρος του ΚΕΕΛΠΝΟ, κυρία Τζένη Κουρέα-Κρεμαστινού, η οποία αναφέρθηκε στο σημαντικότερο έργο που παράγει το Κέντρο στην προαγωγή και προάσπιση της Υγείας. Εξαιτίας των διαστάσεων που έχει λάβει το πρόβλημα, η καταπολέμησή του αποτελεί πλέον προτεραιότητα για την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ελλάδα. Για την καταπολέμηση του καρκίνου απαραίτητη είναι α) η πρόληψη και έγκαιρη διάγνωση μέσω των πληθυσμιακών προσυμπτωματικών ελέγχων, όπως το εθνικό πρόγραμμα για το τεστ ΠΑΠ και β) η συστηματική συλλογή έγκυρων και αξιόπιστων δεδομένων για τον καρκίνο μέσω της ορθής λειτουργίας Εθνικών (πληθυσμιακών) Αρχείων Νεοπλασιών για την αποτύπωση του πραγματικού μεγέθους του προβλήματος σε κάθε χώρα και προκειμένου να υπάρχει δυνατότητα συγκρίσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο όπως αυτό που έχει ήδη εγκατασταθεί και λειτουργεί στο ΚΕΕΛΠΝΟ.

Στην εκδήλωση παραβρέθηκε και ο Υφυπουργός κύριος Μιχάλης Τιμοσίδης, ο οποίος τόνισε τη δέσμευση του Υπουργείου Υγείας σε ό,τι αφορά στα προγράμματα προσυμπτωματικού ελέγχου ως κεντρικό άξονα της πολιτικής του Υπουργείου. Σύμφωνα με τα λεγόμενα του Υπουργού έχουν ήδη εξεταστεί περίπου 20.000 γυναίκες μεταξύ 25 και 65 ετών και έχουν

διαγνωστεί αλλοιώσεις τις οποίες οι γυναίκες δεν γνώριζαν. Για παράδειγμα, 439 γυναίκες έχουν παραπεμφθεί για κολποσκόπηση και περαιτέρω διερεύνηση, σε 180 γυναίκες έχει ληφθεί δείγμα για βιοψία, σε 121 έχουν βρεθεί προκαρκινικές αλλοιώσεις ενώ 17 γυναίκες διαγνώστηκαν με καρκίνο του τραχήλου της μήτρας. Τέλος, ο κύριος Τιμοσίδης τόνισε πως μέχρι το 2013 το Ε.Α.Ν. θα έχει εγκατασταθεί και λειτουργήσει σε όλη τη χώρα. Το επόμενο πρόγραμμα που ξεκινάει είναι αυτό του ΠΠΕ για τον μαστό, ενώ έχει δρομολογηθεί η ίδρυση Κέντρου Αναφοράς για τον καρκίνο του στόματος.

Στη συνέχεια στο βήμα ανέβηκε ο διακεκριμένος ακαδημαϊκός, κύριος Δημήτρης Τριχόπουλος, ο οποίος έχοντας στις αποσκευές του τις έρευνες που γίνονται διεθνώς αλλά και την εμπειρία ενός επιστήμονα διεθνούς κύρους, μίλησε για τις προοπτικές που υπάρχουν στην αντιμετώπιση των κακοθών νεοπλασιών. Συγκεκριμένα εξήγησε πώς ο καρκίνος μπορεί να πολεμηθεί με 3 τρόπους: με την πρωτογενή πρόληψη, τη δευτερογενή πρόληψη και τη θεραπεία/αποκατάσταση. Σύμφωνα με έρευνες που έχουν γίνει, στον δευτερογενή τομέα λόγω του τεστ ΠΑΠ αλλά και του screening (διαλογή) υπάρχει βελτίωση 5%. Στον τριτογενή τομέα υπάρχει ένα 18% μείωση θνησιμότητας από τη βελτίωση της θεραπείας. Όσον αφορά στον πρωτογενή τομέα, ο καθηγητής υποστήριξε πως στην πρόληψη θα υπάρξει βελτίωση στον βαθμό που θα υπάρξουν προσπάθειες όπως ο ΠΠΕ, και αυτό γιατί η γνώση -όπως είπε- υπάρχει, αυτό που χρειάζεται είναι στρατηγικές όπως το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για να μπορέσουν να εφαρμοστούν αυτά που γνωρίζουμε. Επίσης, στοιχεία που έχουν συλλεχθεί κατά τη διάρκεια πολλών ετών, δείχνουν ότι ενώ παλαιότερα από τους ανθρώπους που είχαν προσβληθεί από τη νόσο επιβίωνε ένα 35-40%, τώρα το ποσοστό αυτό έχει ανέβει στο 55%.

Κατόπιν τον λόγο πήρε ο κύριος Αριστομένης Συγγελάκης, Υποδιοικητής της 1ης Υ.Πε. αλλά και Υπεύθυνος για τη Συντονιστική Ομάδα του Εθνικού Σχεδίου Δράσης. Ο κύριος Συγγελάκης μίλησε για τους πιο σημαντικούς άξονες του Σχεδίου, για το Ε.Α.Ν. το οποίο έχει αρχίσει να εφαρμόζεται από παλιά, με καλύτερη πορεία τελευταία. Επίσης, αναφέρθηκε στον προσυμπτωματικό πληθυσμιακό έλεγχο, ο οποίος σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσίασε έχει εντυπωσιακά αποτελέσματα. Η προέλευση και εξέταση στα Κέντρα Υγείας των γυναικών αυξήθηκε κατά 60% τον μήνα Αύγουστο και περίπου κατά 128% τον Νοέμβριο σε σχέση με τους ίδιους μήνες πέρυσι.

Στην πρώτη ενότητα της εκδήλωσης, που αφορούσε στην ανάπτυξη του Εθνικού Αρχείου Νεοπλασιών (Ε.Α.Ν.), έγιναν πολλές και λεπτομερείς παρουσιάσεις. Ο κύριος Παύλος Παύλου, από το Υπουργείο Υγείας της Κυπριακής Δημοκρατίας μίλησε για την εμπειρία της Κύπρου στην ανάπτυξη Πληθυσμιακού Αρχείου Καρκίνου στο πλαίσιο της διεθνούς συνεργασίας με την Κοινοπραξία Μέσης Ανατολής για τον Καρκίνο (MECC), ενώ ο ιατρός Πάρις Κοσμίδης μίλησε για την αναγκαιότητα και τη σημασία αναβάθμισης του Ε.Α.Ν. Στη συνέχεια τον λόγο πήρε η κυρία Ευαγγελία Τζάλα, Υπεύθυνη του γραφείου Ε.Α.Ν. και Σπανίων Νοσημάτων, η οποία εξήγησε τη λειτουργία του Ε.Α.Ν. στο ΚΕΕΛΠΝΟ. Ο ιατρός Λουκάς Κακλαμάνης στη συνέχεια παρουσίασε το αρχείο της Παθολογοανατομικής Εταιρείας, ενώ οι ιατροί Χάρις Ματσούκα και Δημήτρης Καρακάσης παρουσίασαν το αρχείο της Αιματολογικής Εταιρείας και η Παιδίατρος κυρία Ελένη Κοσμίδα έκανε την παρουσίαση του αρχείου της Παιδιατρικής-Ογκολογικής Εταιρείας.

Στη δεύτερη ενότητα, συζητήθηκε σε βάθος το Πρόγραμμα Προσυμπτωματικού Πληθυσμιακού Ελέγχου (ΠΠΕ) για τον καρκίνο του τραχήλου της μήτρας. Πρώτος πήρε τον λόγο ο κύριος Λιονής, ο οποίος μίλησε για την αναγκαιότητα του ΠΠΕ στην πρόληψη των χρόνιων νοσημάτων, ιδιαίτερα για τον καρκίνο του τραχήλου της μήτρας. Τέλος, ο

καθηγητής κύριος Πέτρος Καρακίτσος μίλησε για το Πρόγραμμα ΠΠΕ, ενώ η καθηγήτρια Μαιευτικής κυρία Κατερίνα Λυκερίδου-Αβραμιώτη, αναφέρθηκε στον ρόλο της μαιίας στον Προσυμπτωματικό Έλεγχο και ειδικότερα στην αμεσότητα και τη σπουδαιότητα της παρουσίας τους, αφού είναι εκείνες που μεταξύ άλλων διοργανώνουν εξορμήσεις ενημέρωσης για τους πιο απομακρυσμένους πληθυσμούς. Ο καθηγητής κύριος Ευάγγελος Παρασκευαΐδης, μίλησε λεπτομερώς για τη διαχείριση των γυναικών με παθολογικό τεστ ΠΑΠ και η κυρία Ελένη Δεληγιώργη-Πολίτη εξήγησε πόσο σημαντική είναι η μέθοδος που ανέπτυξε ο Γεώργιος Παπανικολάου. Όπως ανέφερε, η μέθοδος αυτή είναι ανώδυνη, φθηνή και μπορεί να εφαρμόζεται καθημερινά στην Ιατρική.

Στην τρίτη και τελευταία ενότητα, παρουσιάστηκαν διαφόρων ειδών πρακτικές όσον αφορά στο Εθνικό ΠΠΕ του καρκίνου του τραχήλου από τους Λειτουργούς Υγείας των Κέντρων Υγείας. Συγκεκριμένα, από τη 2η Υ.Πε. ο Υποδιοικητής κύριος Σωτήρης Ζώτος εξήγησε πώς εφαρμόζεται το Πρόγραμμα στην περιφέρεια και από την 3η Υ.Πε., ο Υποδιοικητής κύριος Παναγιώτης Νάνος ανέφερε πως 11 Κέντρα Υγείας συμμετέχουν στο Πρόγραμμα και σημείωσε πως η πρωτοβάθμια φροντίδα βρίσκεται σε πρώτη προτεραιότητα στην περιοχή ευθύνης της 3ης Υ.Πε.. Στην παρουσίαση συμμετείχαν και οι μαιίες Αντωνία Τσόλογλου και Μαρία Γκαγκανιάρη. Από την 4η Υ.Πε., η Υποδιοικητής κυρία Αλεξάνδρα Δημητριάδη δήλωσε πως στον ΠΠΕ συμμετέχουν 23 από τα 37 Κέντρα Υγείας και θεωρεί ότι υπάρχουν ακόμα περιθώρια βελτίωσης στη συμμετοχή του κόσμου, γι' αυτό οργανώνουν τετράμηνο ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης με εκδηλώσεις στα Κέντρα Υγείας. Ο Υποδιοικητής της 6ης Υ.Πε., κος Ιωάννης Λαουδιάς, εξήρε την οργανωμένη προσπάθεια του ΥΥΚΑ ενώ η μαιία του Κέντρου Υγείας Αιτωλικού κυρία Ελένη Κακαλή και η κοινωνική λειτουργός κυρία Φιλιά Οικονόμου, παρουσίασαν καλές πρακτικές για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή του Προγράμματος. Τέλος, από την 7η Υ.Πε. οι μαιίες κυρίες Ουρανία Κουγιουμτζάκη και Δέσποινα Ντάγκα, εξήγησαν τι αντιμετωπίζουν καθημερινά, αλλά και πώς πάει το Πρόγραμμα μέχρι τώρα.

Στο δεύτερο μέρος της ημερίδας πραγματοποιήθηκαν παράλληλα εκπαιδευτικά εργαστήρια με δύο θεματικές ενότητες: η πρώτη αφορούσε στην παρουσίαση του τρόπου καταγραφής των νεοπλασιών στην Ελλάδα και η δεύτερη, στην παρουσίαση του ΠΠΕ για τον καρκίνο του τραχήλου της μήτρας.